

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14004925>

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNI TAFAKKUR JARAYONINI SHAKLLANISHIDA PSIXOLOGIK METODLARNI SAMARADORLIGINI OSHIRISH

Asqarov Anvarjon Rahimjon o'g'li

Farg'ona davlat universiteti, o'qituvchi

Xomidov Abdullajon Adxam o'g'li

Farg'ona davlat universiteti, o'qituvchi

***Annotatsiya:** Mazkur maqola maktabgacha yoshdagi bolalarning tafakkur jarayonini rivojlantirishda qo'llanilayotgan psixologik metodlarning samaradorligini oshirishga qaratilgan. Ushbu yoshdagi bolalar uchun tafakkur va kognitiv rivojlanishning o'ziga xos xususiyatlari hisobga olingan holda o'yin, vizual va hikoya qilish kabi metodlardan foydalanish muhimligi tahlil qilinadi. Tadqiqotda o'quv mashg'ulotlarining mazkur metodlar asosida tashkil etilishi bolalarning e'tibor, xotira, tasavvur va muhandislik ko'nikmalarini rivojlantirishdagi ahamiyati yoritilgan.*

***Kalit so'zlar:** maktabgacha ta'lim, tafakkur jarayoni, psixologik metodlar, kognitiv rivojlanish, bolalar psixologiyasi.*

Kirish. Kognitiv rivojlanish bolalarning kelajakdagi o'quv jarayonlariga tayyorgarligi uchun muhim hisoblanadi. Psixologik metodlar orqali bolalarning tafakkur jarayonini rivojlantirish, ularning mantiqiy fikrlash, muammolarni hal qilish va ijodiy ko'nikmalarini shakllantirish imkonini beradi

Adabiyotlar Tahlili Va Metodologiya. Maqola mavzusi bo'yicha zamonaviy tadqiqotlar maktabgacha yoshdagi bolalarda tafakkurni rivojlantirishda psixologik

metodlarning samaradorligini oshirishda bir necha asosiy yo'nalishlarni ta'kidlaydi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatmoqdaki, ushbu yoshda bolalar kognitiv rivojlanishida muhim rol o'ynaydigan xotira, e'tibor va mantiqiy fikrlashni shakllantirishga mo'ljallangan metodlar, jumladan, o'yin va interfaol mashqlar orqali mashg'ulotlar o'tkazish o'zining samaradorligini ko'rsatmoqda. Ayniqsa, tasavvur qilish, hikoya qilish va konstruktor o'yinlar orqali vizuospatial va muhandislik ko'nikmalarini rivojlantirish muhim hisoblanadi.

Bundan tashqari, psixomotor mashqlar va didaktik o'yinlar orqali bolalarning tafakkur va til ko'nikmalarini rivojlantirish kelajakdagi o'quv jarayoniga tayyorgarlikni yaxshilaydi va ijtimoiy hamda akademik ko'nikmalarni shakllantiradi. Shu yo'sinda tashkil etilgan treninglar qisqa muddatli va uzoq muddatli ijobiy ta'sir ko'rsatishi, bolaning ijtimoiy rivojlanishiga yordam berishi mumkin.

Tadqiqotda 3-5 yoshdagi bolalar bilan maxsus treninglar tashkil etildi, ular quyidagi yo'nalishlarda olib borildi: tasavvurni rivojlantiruvchi o'yinlar, hikoya asosida vizual va fazoviy mashqlar, hamda psixomotor ko'nikmalarni kuchaytiruvchi amaliy mashg'ulotlar. Bolalarning dastlabki va oxirgi natijalari neyropsixologik baholash asosida o'lchandi

Natijalar.

Tadqiqot natijalari bolalarning tafakkur, diqqat e'tibor, xotira va ko'nikmalarida sezilarli o'zgarishlarni ko'rsatdi. Ayniqsa, hikoya asosida o'tkazilgan fazoviy mashg'ulotlar va psixomotor faoliyat bilan bog'liq treninglar bolalarning intellektual rivojlanishiga katta hissa qo'shdi. Ushbu usullar yordamida bolalar ijtimoiy va akademik muhitda yanada tayyorlangan va moslashuvchan bo'lib o'sishadi

Xulosa va Tavsiyalar.

Psixologik metodlardan samarali foydalanish bolalarning intellektual va ijtimoiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlaydi. Maktabgacha yoshdagi bolalar bilan ishlashda hikoya qilish, o'yin va konstruktiv mashqlar kabi metodlarning qo'llanilishi tavsiya etiladi. Ushbu metodlar nafaqat tafakkurni, balki kelgusidagi o'quv va shaxsiy hayotdagi muvaffaqiyatlarini ham ta'minlashi mumkin.

ADABIYOTLAR:

1. Askarov, A. (2022). CREATIVE THINKING IN PRESCHOOL SOCIAL PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF DEVELOPMENT. *Science and innovation, 1*(B8), 87-91.
2. Rahimjon o'g'li, A. A. (2022). Maktabgacha Yoshdagi Bolalarning Aqliy Taraqqiyotining Rivojlanishida O 'Yin Rivojlantiruvchi Faoliyat Sifatida. *Uzbek Scholar Journal, 5*, 207-209.
3. Asqarov, A. (2022). Maktabgacha Yosh Davrda Kreativ Tafakkurni Rivojlanishining Ijtimoiy Psixologik Aspektlari. *Евразийский журнал академических исследований, 2*(6), 882-883.
4. Kamilova, F. X. (2023). МАКТАБГАЧА YOSH DAVRDA MANTIQUIY VA KREATIV TAFAKKUR RIVOJLANISHINING IJTIMOY PSIXOLOGIK MEXANIZMLARI VA ASPEKTLARI. *Educational Research in Universal Sciences, 2*(5), 508-512.
5. o'g'li Asqarov, A. R., & Turdimatov, J. (2023). KEKSALIK DAVRIDA XOTIRA JARAYONINING O 'ZIGA XOS XUSUSIYATLARINI PSIXOLOGIK ASOSLARI. *Educational Research in Universal Sciences, 2*(5), 513-516.
6. o'g'li Asqarov, A. R., & Turdimatova, E. (2023). MANTIQUIY TAFAKKURNI RIVOJLANTIRISH USULLARI. *Educational Research in Universal Sciences, 2*(5), 482-485.
7. o'g'li Asqarov, A. R., & Musayev, J. (2023). TA'LIM MUHITIDA O'QUVCHI SHAXSI XAVFSIZLIGIGA TAXDIDLAR VA ULARNI BARTARAF QILISHNING IJTIMOY-PSIXOLOGIK USULLARI. *GOLDEN BRAIN, 1*(15), 254-258.

8. Rahimjon o'g'li, A. A., & Baxtiyorovna, M. S. (2023). MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNING INTELLEKTUAL QOBILIYATLARINI SHAKLLANTIRISHDA ISTE'DODNING O'RNI. *IQRO*, 3(1), 314-316.
9. Zaylobidin o'g'li, A. I. (2023). KICHIK MAKTAB YOSHDAGI O'QUVCHILARDA O'Z-O'ZINI ANGLASHDA IJTIMOIYLASHUVNI O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI. *GOLDEN BRAIN*, 1(12), 94-98.
10. Ibroximjonovna, N. T. (2023). THE PROBLEM ANALYSIS OF THE PROCESS OF CREATIVE THINKING IN EDUCATION. *International journal of advanced research in education, technology and management*, 2(4).
11. Rahimjon o'g'li, A. A., & Adxam o'g'li, X. A. (2023). INKLYUZIV TA'LIM OLAYOTGAN BOLALARNI TAFAKKUR SOHASINI O'RGANISH.
12. Rahimjon o'g'li, A. A., & Zafarjonovna, T. U. G. (2023). INFLUENCE OF TEMPERAMENT TYPES ON EDUCATIONAL EFFICIENCY. *International journal of advanced research in education, technology and management*, 2(11).
13. Rahimjon o'g'li, A. A. (2023). THE ROLE OF TALENT IN FORMING THE INTELLECTUAL CAPABILITIES OF PRESCHOOL CHILDREN. *International journal of advanced research in education, technology and management*, 2(12), 146-151.